

לדפוס

מדינת ישראל

גנרל המדינה
אברהם יוסף

משרד

ד.מ.מ.

אשרג' השלטון לאם בין ודלג' השלים לאמל' לנ'ה אי'פולג'ה
לגיון ודלג' השלטון לאמל' בלג' בלג' השלטון
הממשלה ל'ה ד'ה בלג' בלג' וקל

1967.7

בלג' השלטון

מס. ליק. מקור. 4

מחלקה

ועדת השרים לתיאום בין ועדת השר		שם
8220 / 6 - א		מזהה פיוז:
1082092	מס פריט: 77.4/22 - 144	מזהה לוגי:
24/11/2013	02-111-08-11-10	כתובת

27-4

פ ר ט י כ ל

הישיבה הסטינית של ועדת-השרים לתיאום בין ועדת-
השרים לענייני פנים ושירותים לבין ועדת-השרים
לענייני כלכלה בעניין השטחים המוחזקים ע"י צה"ל,
שהוקמה על-פי ההלטה מס. 556 של הממשלה, ט-18.6.67

כ"ב בחשוון תשכ"ז - 30.7.67

נכחו השרים :
פ. ספיר - יו"ר,
ה. גבתי,
ס. ריין,
י. ספיר,
ח. ט. שפירא,
ז. שרף.

ד. הורוביץ	-	נביד בנק ישראל
צ. דיגשטיין	-	סגן שר האוצר
ש. צויגריץ	-	מזכירות הממשלה
י. ארנון	-	משרד האוצר
פרופ' ס. ברנר	-	האוניברסיטה העברית
ד. גולן	-	משרד המסחר-והתעשייה
פרופ' א. דבורצקי	-	האוניברסיטה העברית
ד. הלפרין	-	משרד האוצר
פרופ' ב. לוריאן	-	האוניברסיטה העברית
אל"ם י. ביצן	-	צה"ל
פרופ' ד. פטנקין	-	האוניברסיטה העברית
ר/א צ. צור	-	נציג שר הבטחון
ט. ששון	-	משרד החוץ

שער הדינר;
המטבע במחזור בשטחים המוחזקים, { (ההחלטות טופיעות בסוף הטסינוגרמה).

==

(רשמה ח. לוריאן).

היו"ר השר פ. ספיר:

ראש הממשלה ביקש שנפגש עם הפרופסורים דבורצקי, טשניקין, לויטן וברונו ואני מקדם אותם בברכה.

מר הורביץ:

מעיר בקשר לחשובת הירדנים:

לדעתי צריך לעזוב את ענין ההמרה ולחזור לשער

של 4, 8 ל"י לדינר, ברוח ההודעה שאנו עושים את הדבר כמחווה, כמו שעשינו בעזה. בינתיים נוכחנו לדעת שיש לנו רק רבע מיליון דינרים שיפסו כמו שלג. לכן אין ערך להמרה.

מציע:

להכריז על הל"י בעל לירה חוקית.

אני חושב שבזה קלעתי לדעתם של חברי באוניברסיטה.

השר י. ספיר:

קלעת בול.

מר הורביץ:

מציע:

גם בעזה תוכרז הל"י כלירה חוקית וזה כדי למנוע

סירבול. ניתן להם שבועיים כדי להחליף את הלירה המצרית, שאחרי התקופה הזאת לא תהיה יותר חוקית.

היו"ר השר פ. ספיר:

גם בגדה המערבית אחה מציע להחליף אף הדינר?

מר הורביץ:

לא ניתן פקודה להמיר. לא ברור לי אם זה צריך

להיות הלך חוקי, אבל בעזה יש סכנה של הכרחה

כי הקורט גבוה וחס יכולים להביא מיליונים של לירות מצריות, לכן הצעתי שבועיים להמרה.

בנוגע לבדה, מוטב להכניס את הל"י, לקבוע שער של 8,4 ל"י לדינר ולהפסיק כל מו"מ
עם האוכלוסיה, כלומר, לאשר את החלטת הקודמת. הסידורים הסכניים דורשים 3 ימים.
בנוגע לכנקים - נדבר.

היו"ר אשר פ. ספיר:

סיכמנו שאין יוחר מו"מ בזה אין חילוקי דעות.

מציע:

לקבל כהחלטה שבזה בנזנו את הענין.

מר הורביץ:

בנזנו, מחוץ לענין הבנקים.

ד"ר ארנון:

רוצה לחלק את הבעיה לעזה ולגדה.

בעזה אין משק. שם ישנה סכנה גדולה שיעשו מונקי

ביזנס עם הלירה המצרית, דרך שוויץ ובירות. בעזה הייתי מסכים שנחליף את הלירה
המצרית לל"י ותל"י והיה המטבע היהודי ונעשה את ההמרה במשך שבועיים ואולי אפילו
פחות.

היו"ר אשר פ. ספיר:

לבבי עזה אין חילוקי דעות. מסכים:

ההצעה מתקבלת.

ד"ר דינשטיין:

ברמה הסורית יהיה ההסדר כמו בעזה.

היו"ר אשר פ. ספיר:

מקבלים. הוחלט.

ד"ר ארנון:

לבבי הגדה, גם אם ההנחה היא שאנו נשכ שם

30-20 שנה,

היו"ר חשר פ. ספיר:

זאת היא כבר החלטה פוליטית.

ד"ר ארנון:

והמשק יהיה משק אחד, אז גם אז יש לי ספק אם

אנו צריכים לרוץ ולעשות את הסחר בינינו יותר

קל ולהכריז על מסבע אחד לגדה ולמשק הישראלי.

מציע:

להכריז על הדינר כעל המסבע בגדה המערבית ואם לא יהיו לנו מספיק דינרים, נוסיף

דינר כיבוש-צבאי.

הסדר כזה ישמור בינתיים על משק הגדה כעל יחידה נפרדת, עם נכסים משלה, אדמיניסטרציה

משלה ועם הצורך ברשיונות יבוא ויבוא, כמו שקבענו לפני חודש וחצי.

נדמה לי שבעולם יראו את ההחלטה להחלפת המסבע כהחלטה על טיפוח. אני גם רואה את

חדבר כצעד ראשון מצדנו לאינטגרציה, אולי לא של כח האדם, מה שאפשר למנוע לחקופה

קצרה, אם כי אינני רואה איך אפשר למנוע בכלל את ניצול כח האדם. אני חושב שמוקדם

עדיין להחליט בכיוון הזה ומיעץ לא לעשות זאת.

היו"ר חשר פ. ספיר:

מאינטגרציה אל הפחד. יש או"ם ויש ממשלה

ואלה צריכים להחליט.

אתה חושש שזה יתפרש בעולם שאנו החלטנו על אינטגרציה?

ד"ר ארנון:

בזה אין ספק שהעולם יפרש את הדבר כך. בעבר,

בשטחים מוחזקים, זה היה הפרוש הרגיל, אבל יש

כאלה שאומרים שזה דוקא טוב.

פר הרביץ:

אם יהיו גם הל"י וגם הדינר, אז אחת גם חושט

דר' ארנון:

אני חושש מבחינה כלכלית.

היו"ר השר פ.ספיר:

אבל אז זה לא יתפרש כאינסגרציה?

דר' ארנון:

פחות.

פרופ' דבורצקי:

בענין החמלצות למדיניות הכלכלית, החומר ברובו
אומץ על ידינו.

היו"ר השר פ.ספיר:

כל מה שכתוב בסעיף ב' הוסכם עקרונית בוועדה
שלנו.

פרופ' דבורצקי:

זאת ראיתי היום בעתון, אבל נדמה לי שיש דברים
שיש לגביהם שוני מסוים.

לכרות שהחומר אומץ ברובו על ידינו, יש כמה וכמה שוניים. ישיבת הוועדה שלנו
נסתיימה עכשיו. פרט לדר' ארנון היו כולם בדעה שבשעה שאפשר וצריך לשמור שלא יתה
מעבר של כח אדם מהגדה לשטח הישראלי, אין שום אפשרות לשמור על חייץ כלכלי ולא
לקיים מסחר בין שני החלקים. לכן אנו חושבים שצריך במשך חודש להמיר את החייצים
המכסיים. מכאן החמלצת שהועדה בדעה שצריך להנחית את הל"י כמטבע, כולל הגדה.
בענין זה נשאר אבל החשש מהאימפליקציות הפוליטיות.
חברי הוועדה: דר' ארנון, ר/א צ.צור, פרופ' מטנקין, פרופ' איזנשטט, דר' ויץ,
פרופ' בקי ופרופ' דבורצקי.

שני חברים בועדה, מרופ' איזנשטט ופרופ' פטנקין, סברו שהאימפליקציות הפוליטיות מחייבות מחשבה לכיוון הכנסת לירה של הגדה שתהיה שווה בערכה בדיוק לל"י ואפשר יהיה למעשה להמיר אותה. אלא שזאת תהיה הלירה שבה משתמשים השלטונות. לחברים האחרים זה נראה כטיבון גדול מדי והם ראו בזה לא רק יתרון אלא גם חסרונות רבים. לירה כזאת תיתן את הפרוש שלא הוחלט כבר על סיפוח.

מר הורביץ: יש בזה קושי טכני כי הדינר הצבאי כבר מודפס והלירה הזאת, צעד שידפיסו אותה, יעבור חודש וכעוד 3 ימים נשאר בלי דינר, לכן ההצעה הזאת לא ניתנה לביצוע מכחינה טכנית.

מרופ' דבורצקי: נראה לי שאם נלווה את הענין בהסברה שהוא נעשה לשם הקלה, אז אין הרכוח שתהיה אינסטרומנטלית של סיפוח. מלבד זה נראה לחברים שהדבר יפורש כטריק כלכלי. בכל אופן, כולנו היינו בדעה שהכנסת הלירה צריכה להיות מלווה בהסברה שזה אמצעי כלכלי, כי אנו לא מתיחסים לבעיות מדיניות והתפקיד שלנו הוא להצביע ואחרים יחליטו מה שיחליטו. הדעה הזאת מוסכמת על כולם, פרט לדר' ארנון, שיש להנהיג את הל"י כמטבע.

מרופ' פטנקין: התמלצה בדבר הכנסת הל"י היא פועל יוצא מהדו"ח הזה. שיהיה ברור: האימפליקציה של הכנסת הל"י היא שקשה יהיה להכניס ל"י מכלי להכניס סחר שווה בין הגדה וישראל. חברי הועדה הם מאד בעד סחר חופשי עם הגדה ואנו רואים זאת גם מנקודת הזמן הקצר וגם מנקודת הזמן הארוך ומבלי לחשוב מה יהיה הפתרון הסופי, אנו רוצים סחר חופשי בין שני החלקים הגאוגרפיים, וזה צריך להיות ברור לחברי הועדה כאן. אנו דוקא מברכים על האימפליקציה הזאת. זאת הטיבה העיקרית שאינני מסכים עם דעהו של דר' ארנון, כי

משחמע ממנה להמשיך בחומת המכס בין שני האיזורים.

השר שרף:

חומת שכבר לא קיימת.

פרופ' פטנקין:

יש כאן ניתוח של פרופ' לויטן שמראה שהדבר הזה לא
יביא נזקים למדינת ישראל, כי זה בסדר גודל שאפשר

להחבר עליו.

בענין הלירה כיבוש: הדבר העיקרי הוא הבטחת הממשלה על המרה חפשיה במחיר קבוע.
זה מה שקובע את ערך המטבע. יש לזה חסרונות ויש לזה יתרונות וצריך להדגיש את
הצדדים. לגבי הקושי הטכני שהנגיד הצביע עליו, אולי אפשר להתחיל את הלירות
האלה?

מר הורביץ:

אפשר.

פרופ' פטנקין:

מנקודה כלכלית זה זהה, כי ברור שמי שיקבל את הלירה
הזאת יחליף אותה ללירה רגילה. הפרופסורים לויטן
וברונו אומרים שזאת היא פעולה מבוכתה שהאנשים סותרים אותה מיד. הממשלה צריכה
להחליט אם אי הנעימות הזאת שווה את ההישב שאפשר להשיב על ידי כך מבחינה פוליטית.

השר י.ספיר:

לי נראה שאם נרצה לבחון כל דבר למי האימפליקציות
הפוליטיות שיש לו, אין לדבר גבול. אותו דבר לגבי
הספרים שאנו מכניסים לבתי הספר שיש להם אימפליקציות פוליטיות, ועוד דברים רבים.
מצד שני, המציאות היא שהצד הערבי מקבל את הלירה, משחמש בה ויצר לה שער. אם
לא ננחיש את הל"י, יהיו לנו 3 מטבעות והשער של הלירה החתומה יהיה יותר נמוך.

פרוש הדבר הוא שנכניס עירבוביה כזאת שתהפך לאימפליקציה פוליטית. במציאות שבה אנו עומדים היום לא צריך להוסיף מבוכה מוצהרת.

יש בעיות פוליטיות שצריך להביא אותן בחשבון כלפי העולם החיצוני וכלפיו, עצם היותנו שם היא בעיה הרבה יותר יסודית.

הסחר החפשי הוא בלתי נמנע, כי הוא קיים. יתכן שתסחר החפשי מחייב ל"י, אבל הל"י לא מחייבת סחר חפשי. אניצ בעד סחר חפשי. אני בעד להנהיג את הל"י. הדינר ישאר דינר. הוא יהיה או לא יהיה מטבע, אבל הוא חוקי ואנו לא נדרוש מאנשים להחליף אותו.

דר' דינשטיין:

את הצעה של דר' ארנון הייתי מבין אילו אמר שאנו מוציאים מטבע מיוחדת ואין המרה חפשית בין המטבע

הזאת ובין הל"י.

דר' ארנון:

אני לא אמרתי קונברטיביליטי.

דר' דינשטיין:

יווצרו שקרים רבים ותהיה מבוכה ולא נוכל לעמוד בכך.

בענין הסחר החפשי, אפילו לפי הצעה של דר' ארנון

זה אומר שיש משק גדה ויש משק ישראל, אבל כדי לשמור את עצמנו מפני הברחות, יהיו חומות המכס של ישראל גם חומות המכס של הגדה. נניח שהמלאי שישנו בגדה נגמר ואז כל מה שיבוא לגדה יהיה בתשלום מכס ישראל. אז מה הפחד?

חשר שרף:

הם יוכלו להבריח לגדה מירדן.

דר' דינשטיין:

צריך לשמור מהברחה מירדן. למעשה יש רק בעיה של כח אדם ונרשא החקלאות. יותר אין. בזה זה לא משק מטועף.

78,000 דינר היה כל היצוא של המסק הזה. בשביל זה לא כדאי להקפס מהומה.

מציע:

להכריז על הל"י בעל מטבע סנדר.

הדינר - או שיחמשו בו, או שלא ישתמשו בו. אנו לא מחייבים למכור את הדינרים לאוצר וקובעים שער פארי של 8.4 ל"י לדינר.

מר הורביץ: בענין הסחר אני המים דעים עם השר י.סטיר, צ.דינשטיין ופרופ' דבורצקי, אבל הנימוק המדיני של דר' ארנון

הוא כבד משקל.

מציע:

להכריז ששתי המטבעות חוקיות.

ברור לי שהדינר יעלה במילא כי כולם יכניסו אותו לגרב. כמובן פוליטי זה מחליש את הפרוש שתושבים ממנו.

הדינר לא יעלה. זה לא ילך ככה.

השר רייז:

ר/א צ.מור: הל"י היא המטבע הנופצה ביותר בשטח. אי אפשר להתעלם מזה. עם לירה חיבוש אנו נלך לאיבוד. אם יש חשש

פוליטי אז כדאי לקבל את הצעתו של הנגיד ולהשאיר את הדינר. הבעיה שנשארה היא הסחר החפשי וזה לא עלה כאן לדיון. מציע להטיל לבדוק את הנושא עד לישיבת ועדה שרים כלכליים ביום ד', כדי לראות את המסמעות שלו. מציע לסכם את בקיה המטבע ביום ד'.

פרופ' לויתן: לגבי הדינר היורדני, אין התנגדות לוועדה שהדינר היורדני ישאר הלך חוקי בגדה. השאלה היא אם יהיה שער חליפין

קבוע שהממשלה שלנו תבטיח אותו, כיון הדינר והל"י. מזהיר שלא לקבוע דבר כזה, אלא לתקופה זמנית, כי אחרת יהיו לזה אימפליקציות לא טובות, כי יתכן שירדן תדפיס דינרים במכבש הדפוס ותקנה כאן סחורות ותבריה לירדן ובנק ישראל יקנה את הדינרים האלה בשער קבוע והערך הבנקאי ירד ואנו לא נוכל לעמוד בזה, לכן אין להחליט בכיוון הזה.

לגבי תלירה כיבוש השאלה היא אם תהיה המרה חפשית של הלירה כיבוש וחל"י. אם אין מהרה חפשית, פרוש הדבר הוא שאין סחר חפשי ואז עולה בעיה שלמעשה אי אפשר לבצע אותה והיא תפרדה כלכלית של שני החלקים. מצד שני, אם יש המרה חפשית אז מה שמפריע הוא שאף אחד לא יחזיק בלירה כיבוש אלא ימיר אותה לל"י. כך המצא הממשלה את עצמה במצב מנוחך ואני רוצה להבהיר את הדבר.

חיו"ר השר פ. ספיר: אני רואה בבעיה של המטבע עניין פוליטי-כלכלי ממדרגה ראשונה.

עניין זה שייך למשרד החוץ וצריך להגיד לשר החוץ שרוצים להכריז על הל"י סגור כעל המטבע היחידה בגדה. אני מודה לפרופסורים פטנקין ולויטן שהעמידו אותנו על חומרת העניין. אני יכול להביא לממשלה את עמדתכם. על כל פנים, אם יש רוב לעמדה הזאת, אני יכול להגיד שאחם בעד סחר חפשי. לי יש דעה בעניין, אבל דעתי לא חשובה. חשובה דעתה של הממשלה. היא צריכה לדעת את כל האימפליקציות והאימפליקציות הן חמורות ביותר. הממשלה תדון וחחליט. אני לא מקבל עלי להחליט בעניין זה דרך אגב. אעביר את העניין לראש הממשלה ונגיד בנק-ישראל יגידו לו שזה דחוף. אני מצטער שלא נכנסנו לעובי הקורה מיד, אבל בינתיים נעשתה עבודה הכנה שתביא תועלת.

זה לא נודע לעזה?

מר מורביץ:

לא. לגבי עזה וחומה הסורית - סיכמנו.

הינ"ר אשר ב. ספיר:

- - - - -

ש ער הדינר

להפסיק את המו"ם בענין שער הדינר ולפעול
בהתאם להחלטה קודמת לפיה יועלה שער-
הדינר ל-8.40 ל"י.

ס ח ל י ט י מ

המטבע במחזור בשטחים המוחזקים

להנהיג לירה ישראלית כהילך חוקי בעזה,
בסיני ורמת-הגולן.

ס ח ל י ט י מ

המשך הדיון נדחה.

הישיבה ננעלה

פ ר ט י כ ל

הישיבה הסמינרית של ועדת-השרים לתיאום בין ועדת-
השרים לענייני פנים ושירותים לבין ועדת-השרים
לענייני כלכלה בעניין השטחים המוחזקים ע"י צה"ל,
שהוקמה על-פי החלטה מס. 556 של הממשלה, ט-18.6.67

כ"ב בתמוז תשכ"ז - 30.7.67

נכחו השרים :

פ. ספיר - יו"ר,
ח. נבתי,
ס. דיין,
י. ספיר,
ה. ס. שפירא,
ז. שרף.

ד. הורוביץ	-	נביד בנק ישראל
צ. דינשטיין	-	סגן שר האוצר
ש. צויגריין	-	מזכירות הממשלה
י. ארנון	-	משרד האוצר
פרופ' ס. ברוני	-	האוניברסיטה העברית
ד. גולן	-	משרד המסחר-והתעשייה
פרופ' א. דבורצקי	-	האוניברסיטה העברית
ד. הלפרין	-	משרד האוצר
פרופ' נ. לויטן	-	האוניברסיטה העברית
אל"ם י. ניצן	-	צה"ל
פרופ' ד. פטנקין	-	האוניברסיטה העברית
ר/א צ. צור	-	נציג שר הבטחון
ס. ששון	-	משרד החוץ

שער הריגור; { (ההחלטות מומיעות
המטבע במחזור בשטחים המוחזקים. - בסוף הסטינוגרמה.)

=====

(רשמה ה. לויין).

היו"ר השר פ.ספיר:

ראש הממשלה ביקש שנפגש עם הפרופסורים דבורצקי, פטנקין, לויטן וברונו ואני מקדם אותם בברכה.

מר הורביץ:

מעיר בקשר לחשובת הירדנים:

לדעתי צריך לעזוב את ענין ההפרה ולחזור לשער

של 4,8 ל"י לדינר, ברוח ההודעה שאנו עושים את הדבר כמחווה, כמו שעשינו בעזה. בינתיים נוכחנו לדעת שיש לנו רק רבע מיליון דינרים שימסו כמו שלג. לכן אין ערך להפרה.

מציע:

להכריז על הל"י כעל לירה חוקית.

אני חושב שבזה קלעתי לדעתם של חברי באוניברסיטה.

השר י.ספיר:

קלעה בול.

מר הורביץ:

מציע:

גם בעזה תוכרז הל"י כלירה חוקית וזה כדי למנוע

סירבול. ניתן להם שבועיים כדי להחליף את הלירה המצרית, שאחרי התקופה הזאת לא תהיה יותר חוקית.

היו"ר השר פ.ספיר:

גם בגדה המערבית אחת מציע להחליף את הדינר?

מר הורביץ:

לא ניתן פקודה להסיר. לא ברור לי אם זה צריך

להיות הלך חוקי, אבל בעזה יש סכנה של הברחה

כי הקורס גבוה והם יכולים להביא מיליונים של לירות מצריות, לכן הצעתי שבועיים להפרה.

בנוגע לגדה, מוטב להכניס את הל"י, לקבוע שער של 8,4 ל"י לדינר ולחפסיק כל מו"ט
עם האוכלוסיה, כלומר, לאשר את החלטת הקודמת. הסידורים הטכניים דורשים 3 ימים.
בנוגע לבנקים - נדבר.

היו"ר השר פ.ספיר:

סיכמנו שאין יותר מו"ט בזה אין חילוקי דעות.

מציע:

לקבל כהחלטה שבזה בנזנו את העניין.

מר הורביץ:

בנזנו, מחוץ לעניין הבנקים.

ד"ר ארנון:

רוצה לחלק את הבעיה לעזה ולגדה.

בעזה אין משק. שם ישנה סכנה גדולה שיעשו מונקי

ביזנס עם הלירה המצרית, דרך שוויץ ובירות. בעזה הייתי מסכים שנחליף את הלירה
המצרית לל"י וחל"י תהיה המטבע היחידה ונקשה את ההמרה במשך שבועיים ואולי אפילו
פחות.

היו"ר השר פ.ספיר:

לבבי עזה אין חילוקי דעות. מטכס:

החצעה מתקבלת.

ד"ר דינשטיין:

ברמה הסורית יהיה החסדר כמו בעזה.

היו"ר השר פ.ספיר:

מקבלים. הוחלט.

ד"ר ארנון:

לבבי הגדה, גם אם ההנחה היא שאנו נשב שם

20-30 שנה,

זאת היא כבר החלטה פוליטית.

היו"ר השר פ. ספיר:

והמשק יהיה משק אחד, אז גם אז יש לי ספק אם

ד"ר ארנון:

אנו צריכים לרוץ ולעשות את הסחר בינינו יותר

קל ולהכריז על מטבע אחד לבדה ולמשק הישראלי.

מציע:

להכריז על הדינר כעל המטבע בגדה המערבית ואם לא יהיו לנו מספיק דינרים, נוסיף

דינר כיבוש-צבאי.

הסדר כזה ישמור בינתיים על משק הגדה כעל יחידה נפרדת, עם נכסים משלה, אדמיניסטרציה

משלה ועם חצור ברשיונות יבוא ויצוא, כמו שקבענו לפני חודש וחצי.

נדמה לי שבעולם יראו את ההחלטה להחלפת המטבע כהחלטה על סיפוח. אני גם רואה את

הדבר כצעד ראשון מצדנו לאינטגרציה, אולי לא של כח האדם, מה שאפשר למנוע לתקופה

קצרה, אם כי אינני רואה איך אפשר למנוע בכלל את ניצול כח האדם. אני חושב שמוקדם

עדיין להחליט בכיוון הזה ומיעץ לא לעשות זאת.

מאינטגרציה אל הפחד. יש או"ם ויש ממשלה

היו"ר השר פ. ספיר:

ואלה צריכים להחליט.

אחרי חוסש שזה יתפרש בעולם שאנו החלטנו על אינטגרציה?

בזה אין ספק שהעולם יפרש את הדבר כך. בעבר,

ד"ר ארנון:

בשטחים מוחזקים, זה היה הפרוש הרגיל, אבל יש

כאלה שאומרים שזה דוקא טוב.

מר תורביץ:

אם יהיו גם הל"י וגם הדינר, אז אתה גם חושש

דר' ארנון:

אני חושש מבחינה כלכלית.

היו"ר השר פ. ספיר:

אבל אז זה לא יחפרש כאינטגרציה?

דר' ארנון:

פחות.

פרופ' דבורצקי:

בענין ההמלצות למדיניות הכלכלית, החומר ברובו
אומץ על ידינו.

היו"ר השר פ. ספיר:

כל מה שכתוב בסעיף ב' הוסכם עקרונית בוועדה
שלנו.

פרופ' דבורצקי:

זאת ראיתי היום בעתון, אבל נדמה לי שיש דברים
שיש לגביהם שוני מסוים.

לפרות שהחומר אומץ ברובו על ידינו, יש כמה וכמה שנויים. ישיבת הועדה שלנו
נסתיימה עכשיו. פרט לדר' ארנון היו כולם בדעה שבשעה שאפשר וצריך לשמור שלא יהיה
מעבר של כח אדם מהגדה לשטח הישראלי, אין שום אפשרות לשמור על חייץ כלכלי ולא
לקיים פסחור בין שני החלקים. לכן אנו חושבים שצריך במשך חודש להסיר את החייצים
המכסיים. מכאן ההמלצה שהועדה בדעה שצריך להנהיג את הל"י כמסבך, כולל הגדלה.
בענין זה נשאר אבל החשש מהאימפליקציות הפוליטיות.
חברי הועדה: דר' ארנון, ר/א צ. צור, פרופ' פטנקין, פרופ' איזנשטט, דר' ויצן,
פרופ' בקי ופרופ' דבורצקי.

שני חברים בוועדה, פרופ' איזנשטט ופרופ' פטנקין, סברו שהאימפליקציות הפוליטיות מחייבות מחשבה לכיוון הכנסת לירה של הגדה שתהיה שווה בערכה בדיוק ל"י ואפשר יהיה למעשה להמיר אותה. אלא שזאת תהיה הלירה שבה משתמשים השלטונות. לחברים האחרים זה נראה בסיכון גדול מדי והם ראו בזה לא רק יחרון אלא גם חסרונות רבים. לירה כזאת תיתן את הפרוש שלא הוחלט כבר על סיפוח.

מר תורביץ: יש בזה קושי טכני כי הדינר הצבאי כבר מודפס והלירה הזאת, צעד שידפיסו אותה, יעבור חודש וכעוד 3 ימים נשאר בלי דינר, לכן ההצעה הזאת לא ניתנה לביצוע מבחינה טכנית.

פרופ' דבורצקי: נראה לי שאם נלווה את הענין בהסברה שהוא נעשה לשם תקלה, אז אין הרכבה שתהיה אינסטרומנטלית של סיפוח. מלבד זה נראה לחברים שהדבר יפורש כטריק כלכלי. בכל אופן, כולנו היינו בדעה שהכנסת הלירה צריכה להיות מלווה בהסברה שזה אמצעי כלכלי, כי אנו לא מתיחסים לבעיות מדיניות והתפקיד שלנו הוא להצביע ואחרים יחליטו מה שיחליטו. הדעה הזאת מוסכמת על כולם, פרט לדר' ארגון, שיש להנהיג את הל"י כמטבע.

פרופ' פטנקין: ההמלצה בדבר הכנסת הל"י היא פועל יוצא מהדיו"ח הזה. שיהיה ברור: האימפליקציה של הכנסת הל"י היא שקשה יהיה להכניס ל"י מבלי להכניס סחר שווה בין הגדה וישראל. חברי הוועדה הם מאד בעד סחר חופשי עם הגדה ואנו רואים זאת גם מנקודת הזמן הקצר וגם מנקודת הזמן הארוך ומבלי לחשוב מה יהיה הפתרון הסופי, אנו רוצים סחר חופשי בין שני החלקים הגאוגרפיים, וזה צריך להיות ברור לחברי הוועדה כאן. אנו דוקא מברכים על האימפליקציה הזאת. זאת הסיבה העיקרית שאינני מסכים עם דעתו של דר' ארגון, כי

משמע ממנה להמשיך בחומת הסכסוך בין שני האיזורים.

השר שרף:

חומה שכבר לא קיימת.

פרופ' פטנקין:

יש כאן ניתוח של פרופ' לויתן שמראה שהדבר הזה לא
יביא נזקים למדינת ישראל, כי זה בסדר גודל שאפשר

להחזיר עליו.

בענין הלירה כיבוש: הדבר הפיקרי הוא הבטחת הממשלה על הפרת חפזית במחיר קבוע.
זה מה שקובע את ערך המטבע. יש לזה חסרונות ויש לזה יתרונות וצריך להדגיש את
הצדדים. לגבי הקושי הטכני שהנגיד הצביע עליו, אולי אפשר להחתים את הלירות
האלח?

פר הרביצין:

אפשר.

פרופ' פטנקין:

מנקודה כלכלית זה זחה, כי ברור שמי שיקבל את הלירה
הזאת יחליף אותה ללירה רבילה. הפרופסורים לויתן
וברונו אומרים שזאת היא פעולה מבוכתת שהאנשים סותרים אותה מיד. הממשלה צריכה
להחליט אם אי הנעילות הזאת שווה את ההישג שאפשר להשיג על ידי כך מבחינה פוליטית.

השר י.ספיר:

לי נראה שאם נרצה לבחון כל דבר לפי האימפליקציות
הפוליטיות שיש לו, אין לדבר גבול. אותו דבר לגבי
הספרים שאנו מכניסים לבתי הספר שיש להם אימפליקציות פוליטיות, ועוד דברים רבים.
מצד שני, הפציאות היא שהצד הערבי מקבל את הלירה, משתמש בה ויזר לה שער. אם
לא ננהיג את הל"י, יהיו לנו 3 מטבעות והשער של הלירה החתומה יהיה יותר נמוך.

פרוש הדבר הוא שנכניס עירבוביה כזאת שההפך לאימפליקציה פוליטית. במציאות שבה
עומדים היום לא צריך להוסיף מבוכה מוצהרת.
יש בעיות פוליטיות שצריך להביא אותן בחשבון כלפי העולם החיצוני וכלפיו, עצם
היותנו שם היא בעיה הרבה יותר יסודית.
הסחר החפשי הוא בלתי נמנע, כי הוא קיים. יתכן שהסחר החפשי מחייב ל"י, אבל הל"י
לא מחייבת סחר חפשי. אני צעד בעד להנהיב את הל"י. הדינר ישאר
דינר. הוא יהיה או לא יהיה מטבע, אבל הוא חוקי ואנו לא נדרוש מאנשים להחליף אותו.

ד"ר דינשטיין: את החצעה של דו"ר ארנון הייתי מבין אילו אמר שאנו
מוציאים מטבע מיוחדת ואין המרה חפשיה בין המטבע
הזאת ובין הל"י.

ד"ר ארנון: אני לא אמונה קונברטיביליטי.

ד"ר דינשטיין: יוצרו שערים רבים ותחיה מבוכה ולא נוכל לעמוד בכך.
בענין הסחר החפשי, אפילו לפי הצעה של דו"ר ארנון
זה אומר שיש משק גדה ויש משק ישראל, אבל כדי לשמור את עצמנו מפני הברחות,
יהיו חומות המכס של ישראל גם חומות המכס של הגדה. נניח שהמלאי שישנו בגדה נגמר
ואז כל מה שיבוא לגדה יהיה בחשלוס מכס ישראל. אז מה הפחד?

השר שרון: הם יוכלו להבריח לגדה מירדן.

ד"ר דינשטיין: צריך לשמור מהברחה מירדן. למעשה יש רק בעיה של כח
אדם ונושא החקלאות. יותר אין. בגדה זה לא משק מסועף.

7"8,000 דינר היה כל היצוא של המשק הזה. בשביל זה לא כדאי להקפס מהומה.

מציע:

להכריז על הל"י כעל מטבע טנדר.

הדינר - או שישתמשו בו, או שלא ישתמשו בו. אנו לא מחייבים למכור את הדינרים לאוצר וקובעים שער פארי של 8.4 ל"י לדינר.

בענין הסחר אני חמיס דעים עם השר י.ספיר, צ.דינשטיין ופרופ' דבורצקי, אבל הנימוק המדיני של דר' ארנון

מר הרביץ:

הוא כבד משקל.

מציע:

להכריז ששתי המטבעות חוקיות.

ברור לי שהדינר יעלם במילא כי כולם יכניסו אותו לגרב. במובן פוליטי זה מחליש את הפרוש שחוששים ממנו.

הדינר לא יעלם. זה לא ילך ככה.

השר דיינ:

הל"י היא המטבע הנקוצה ביותר בשטח. אי אפשר להחליט בזה. עם לירה כיבוש אנו נלך לאיבוד. אם יש חשש

ר/א צ.מור:

פוליטי אז כדאי לקבל את הצעתו של הנגיד ולהשאיר את הדינר. הבעיה שנשארה היא הסחר החמשי וזה לא עלה כאן לדיון. מציע להטיל לבדוק את הנושא עד לישיבת ועדת שרים כלכליים ביום ד', כדי לראות את המשמעות שלו. מציע לסכם את בעית המטבע ביום ד'.

לבני הדינר הירדני, אין התנגדות לוועדה שהדינר הירדני ישאר הלך חוקי בגדה. השאלה היא אם יהיה שער חליפין

מרופ' לויטו:

קבוע שהממשלה שלנו תבטיח אותו, בין הדינר והל"י. מזהיר שלא לקבוע דבר כזה, אלא לתקופה זמנית, כי אחרת יהיו לזה אימפליקציות לא טובות, כי יתכן שירדן תדפיס דינרים במכש הדפוס ותקנה כאן סחורות ותברית לירדן ובנק ישראל יקנה את הדינרים האלה בשער קבוע ותערך הבנקאי ירד ואנו לא נוכל לעמוד בזה, לכן אין להחליט בכיוון הזה.

לגבי הלירה כיבוש השאלה היא אם תהיה המרה חפשית של הלירה כיבוש וחל"י. אם אין מהרה חפשית, מרוש הדבר הוא שאין סחר חפשי ואז עולה בעיה שלמעשה אי אפשר לבצע אותה והיא הפרדה כלכלית של שני החלקים. מצד שני, אם יש המרה חפשית אז מה שמפריע הוא שאף אחד לא יחזיק בלירה כיבוש אלא ימיר אותה לל"י. כך המצא הממשלה את עצמה במצב מגוחך ואני רוצה להבהיר את הדבר.

היו"ר השר פ. ספיר: אני רואה בכעיה של המטבע עניין פוליטי-כלכלי ממדרגה ראשונה.

עניין זה שייך למשרד החוץ וצריך להגיד לשר החוץ שרוצים להכריז על הל"י סגור בעל המטבע היחידה בגדה. אני סודה לפרופטורים פטנקין ולוימן שהעמידו אותנו על חומרת העניין. אני יכול להביא לממשלה את עמדתכם. על כל פנים, אם יש רוב לעמדה הזאת, אני יכול להגיד שאתם בעד סחר חפשי. לי יש דעה בעניין, אבל דעתי לא חשובה. חשובה דעתה של הממשלה. היא צריכה לדעת את כל האימפליקציות והאימפליקציות הן חמורות ביותר. הממשלה תדון ותחליט. אני לא מקבל עלי להחליט בעניין זה דרך אגב. אעביר את העניין לראש הממשלה ונגיד בנק-ישראל יגידו לו שזה דחוף. אני מצטער שלא נכנסנו לעובי הקורה מיד, אבל בינתיים נעשתה עבודת הכנה שתביא תועלת.

זה לא נודע לעזה?

פר הרביצו

לא. לבני עזה והרמה חסורית - סיכמו.

היו"ר אשר פ. ספיר

- - - - -

ש ער הדינר

מ ח ל י ט י מ להפסיק את המו"ם בענין שער הדינר ולפעול
בהתאם להחלטה קודמת לפיה יועלה שער-
הדינר ל-8.40 ל"י.

המטבע במחזור בשטחים המוחזקים

מ ח ל י ט י מ להנהיג לירה ישראלית כהילך חוקי בעזה,
בסיני ורמת-הגולן.

המסך הדינר נדחה.

הישיבה נבעלה

פ ר ט י כ ל

הישיבה השמינית של ועדת-השרים לתיאום בין ועדת-
השרים לענייני פנים ושירותים לבין ועדת-השרים
לענייני כלכלה בעניין השטחים המוחזקים ע"י צה"ל,
שהוקמה על-פי החלטה מס. 556 של הממשלה, מ-18.6.67

כ"ב בתמוז תשכ"ז - 30.7.67

נכחו השרים :

פ. ספיר - יו"ר,
ח. גבתי,
ס. דיין,
י. ספיר,
ח.מ. שפירא,
ז. שרף.

ד. הורוביץ	-	נגיד בנק ישראל
צ. דינשטיין	-	סגן שר האוצר
ש. צויגריץ	-	מזכירות הממשלה
י. ארנון	-	משרד האוצר
פרופ' ס. ברוני	-	האוניברסיטה העברית
ד. גולן	-	משרד המסחר-והתעשייה
פרופ' א. דבורצקי	-	האוניברסיטה העברית
ד. הלפרין	-	משרד האוצר
פרופ' נ. לויטן	-	האוניברסיטה העברית
אל"ט י. ניצן	-	צה"ל
פרופ' ד. פטנקין	-	האוניברסיטה העברית
ו/א צ. צור	-	נציג שר הבטחון
מ. ששון	-	משרד החוץ

שער הדינר; { (החלטות סופיות)
המטבע במחזור בשטחים המוחזקים. -- { בסוף הסטטנוגרמה.)

=====

(רשמה ח. לויין).

היו"ר השר פ.ספיר:

ראש הממשלה ביקש שנפגש עם הפרופסורים דבורצקי, פסנקין, לויטן וברונו ואני מקדם אותם בברכה.

מר הורביץ:

מעיר בקשר לחשובת הירדנים:

לדעתי צריך לעזוב את ענין ההמרה ולחזור לשער

של 8,4 ל"י לדינר, ברוח ההודעה שאנו עושים את הדבר כמתווה, כמו שעשינו בעזה. בינתיים נובחנו לדעת שיש לנו רק רבע מיליון דינרים שימסו כמו שלג. לכן אין ערך להמרה.

מציע:

להכריז על הל"י כעל לירה חוקית.

אני חושב שבזה קלעתי לדעתם של חברי באוניברסיטה.

השר י.ספיר:

קלעת בול.

מר הורביץ:

מציע:

גם בעזה תוכרז הל"י כלירה חוקית וזה כדי למנוע

סיריבול. ניתן להם שבועיים כדי להחליף את הלירה המצרית, שאחרי התקופה הזאת לא תהיה יותר חוקית.

היו"ר השר פ.ספיר:

גם בגדה המערבית אתה מציע להחליף את הדינר?

מר הורביץ:

לא ניתן פקודה להמיר. לא ברור לי אם זה צריך

להיות הלך חוקי, אבל בעזה יש סכנה של הכרחה

כי הקורס גבוה והם יכולים להביא מיליונים של לירות מצריות, לכן הצעתי שבועיים להמרה.

בנוגע לגדה, מוטב להכניס את הל"י, לקבוע שער של 8,4 ל"י לדינר ולהפסיק כל מו"מ עם האוכלוסיה, כלומר, לאשר את החלטה הקודמת. הסידורים הטכניים דורשים 3 ימים. בנוגע לכנקים - נדבר.

היו"ר השר פ. ספיר:

סיכמנו שאין יותר מו"מ בזה אין חילוקי דעות.

מציע:

לקבל כהחלטה שבזה בנזנו את העניין.

מר הורביץ:

בנזנו, מחוץ לעניין הבנקים.

דר' ארנון:

רוצה לחלק את הבעיה לעזה ולגדה.

בעזה אין משק. שם ישנה סכנה גדולה שיעשו מונקי

ביזנס עם הלירה המצרית, דרך שוויץ ובירות. בעזה הייתי מסכים שנחליף את הלירה המצרית לל"י ותל"י תהיה המטבע היחידה ונעשה את ההמרה במשך שבועיים ואולי אפילו פחות.

היו"ר השר פ. ספיר:

לבבי עזה אין חילוקי דעות. מסכים:

ההצעה מתקבלת.

דר' דינשטיין:

ברמה הסורית יהיה ההסדר כמו בעזה.

היו"ר השר פ. ספיר:

מקבלים. הוחלט.

דר' ארנון:

לבבי הגדה, גם אם ההנחה היא שאנו נשב שם

20-30 שנה,

היו"ר השר פ.ספיר:

זאת היא כבר החלטה פוליטית.

דר' ארנון:

והמשק יהיה משק אחד, אז גם אז יש לי ספק אם

אנו צריכים לרוץ ולעשות את הסחר בינינו יותר

קל ולהכריז על מטבע אחד לגדה ולמשק הישראלי.

מציע:

להכריז על הדינר כעל המטבע בגדה המערבית ואם לא יהיו לנו מספיק דינרים, נוסיף

דינר כיבוש-צבאי.

הסדר כזה ישמור בינתיים על משק הגדה כעל יחידה נפרדת, עם נכסים משלה, אדמיניסטרציה

משלה ועם הצורך ברשיונות יבוא ויצוא, כמו שקבענו לפני חודש וחצי.

נדמה לי שבעולם יראו את ההחלטה להחלפת המטבע כהחלטה על סיפוח. אני גם רואה את

הדבר כצעד ראשון מצדנו לאינטגרציה, אולי לא של כח האדם, מה שאפשר למנוע לתקופה

קצרה, אם כי אינני רואה איך אפשר למנוע בכלל את ניצול כח האדם. אני חושב שמוקדם

עדיין להחליט בכיוון הזה ומיעץ לא לעשות זאת.

היו"ר השר פ.ספיר:

מאינטגרציה אל תפתח. יש או"ם ויש ממשלה

ואלה צריכים להחליט.

אחרי חושש שזה יתפרש בעולם שאנו החלטנו על אינטגרציה?

דר' ארנון:

בזה אין ספק שהעולם יפרש את הדבר כך. בעבר,

בשטחים מוחזקים, זה היה הפרוש הרגיל, אבל יש

כאלה שאומרים שזה דוקא טוב.

מר חורביץ:

אם יהיו גם הל"י וגם הדינר, אז אחת גם חושש

דר' ארנון:

אני חושש מבחינה כלכלית.

היו"ר השר פ.ספיר:

אבל אז זה לא יתפרש כאינסגרציה?

דר' ארנון:

פחות.

פרופ' דבורצקי:

בענין ההמלצות למדיניות הכלכלית, החומר ברובו
אומץ על ידינו.

היו"ר השר פ.ספיר:

כל מה שכחוב בסעיף ב' הוסכם עקרונית בועדה
שלנו.

פרופ' דבורצקי:

זאת ראיתי היום בעתון, אבל נדמה לי שיש דברים
שיש לגביהם שוני מסויים.

למרות שהחומר אומץ ברובו על ידינו, יש כמה וכמה שדנויים. ישיבת הועדה שלנו
נסתיימה עכשיו. פרט לדר' ארנון היו כולם בדעה שבשעה שאפשר וצריך לשמור שלא יהיה
מעבר של כח אדם מהגדה לשטח הישראלי, אין שום אפשרות לשמור על חייץ כלכלי ולא
לקיים מסחר בין שני החלקים. לכן אנו חושכים שצריך במשך חודש להסיר את החייצים
המכסיים. מכאן ההמלצה שהועדה בדעה שצריך להנהיג את ה"י כמטבע, כולל הגדה.
בענין זה נשאר אבל החשש מהאימפליקציות הפוליטיות.
חברי הועדה: דר' ארנון, ר/א צ.צור, פרופ' פטנקין, פרופ' איזנשטט, דר' ויץ,
פרופ' בקי ופרופ' דבורצקי.

שני חברים בוועדה, פרופ' איזנשטט ופרופ' פטנקין, סברו שהאימפליקציות הפוליטיות מהייבות מחשבה לכיוון הכנסת לירה של הגדה שתהיה שווה בערכה בדיוק ל"י ואפשר יהיה למעשה להמיר אותה. אלא שזאת תהיה הלירה שבה משתמשים השלטונות. לחברים האחרים זה נראה כסיכון גדול מדי והם ראו בזה לא רק יתרון אלא גם חסרונות רבים. לירה כזאת תיתן את הפרוש שלא הוחלט כבר על סיפוח.

מר הורביץ: לש בזה קושי סכני כי הדינר הצבאי כבר מודפס והלירה הזאת, צעד שידפיסו אותה, יעבור חודש ובעוד 3 ימים נשאר בלי דינר, לכן ההצעה הזאת לא ניתנת לביצוע מבחינה טכנית.

פרופ' דבורצקי: נראה לי שאם נלווה את הענין בהסברה שהוא נעשה לשם הקלה, אז אין הרכבה שתהיה אינסטרפרטציה של סיפות. מלבד זה נראה לחברים שהדבר יפורש כטריק כלכלי. בכל אופן, כולנו היינו בדעה שהכנסת הלירה צריכה להיות מלווה בהסברה שזה אמצעי כלכלי, כי אנו לא מתיחסים לבעיות מדיניות והתפקיד שלנו הוא להצביע ואחרים יתליסו מה שיתליסו. הדעה הזאת מוטכמת על כולם, פרט לדר' ארנון, שיש להנהיב את הל"י כמטבע.

פרופ' פטנקין: התמלצה בדבר הכנסת הל"י היא פועל יוצא מהדו"ח הזה. שיהיה ברור: האימפליקציה של הכנסת הל"י היא שקשה יהיה להכניס ל"י מבלי להכניס סחר שווה בין הגדה וישראל. חברי הוועדה הם מאד בעד סחר חופשי עם הגדה ואנו רואים זאת גם מנקודת הזמן הקצר וגם מנקודת הזמן הארוך ומבלי לחשוב מה יהיה הפתרון הסופי, אנו רוצים סחר חופשי בין שני החלקים הגאוגרפיים, וזה צריך להיות ברור לחברי הוועדה כאן. אנו דוקא פברכים על האימפליקציה הזאת. זאת הסיבה העיקרית שאינו מסכים עם דעתו של דר' ארנון, כי

משחמץ ממנה להמשיך בחומת המכס בין שני האיזורים.

השר שרף:

חומה שכבר לא קיימת.

פרופ' פטנקין:

יש כאן ניתוח של פרופ' לויטן שמראה שהדבר הזה לא
יביא נזקים למדינת ישראל, כי זה בסדר גודל שאפשר

להתגבר עליו.

בענין הלירה כיבוש: הדבר העיקרי הוא הבטחת הממשלה על המרה חפשיה במחיר קבוע.
זה מה שקובע את ערך המטבע. יש לזה חסרונות ויש לזה יתרונות וצריך להדגיש את
הצדדים. לגבי הקושי הטכני שהנגיד הצביע עליו, אולי אפשר להתחמם את הלירות
האלה?

מר הורביץ:

אפשר.

פרופ' פטנקין:

מנקודה כלכלית זה זהה, כי ברור שמי שיקבל את הלירה
הזאת יחליף אותה ללירה רגילה. הפרופסורים לויטן
וברונו אומרים שזאת היא פעולה מגובחת שהאנשים סותרים אותה מיד. הממשלה צריכה
להחליט אם אי הנעימות הזאת שווה את ההישג שאפשר להשיג על ידי כך מבהינה פוליטית.

השר י.ספיר:

לי נראה שאם נרצה לבחון כל דבר לפי האימפליקציות
הפוליטיות שיש לו, אין לדבר גבול. אותו דבר לגבי
הספרים שאנו מכניסים לבתי הספר שיש להם אימפליקציות פוליטיות, ועוד דברים רבים.
מצד שני, המציאות היא שהצד הערבי מקבל את הלירה, משתמש בה ויצר לה שער. אם
לא ננהיג את הל"י, יהיו לנו 3 מטבעות והשער של הלירה התחומה יהיה יותר נמוך.

פרוש הדבר הוא שנכניס עירובייה כזאת שתהפך לאימפליקציה פוליטית. בסציאות שבה
קומרים היום לא צריך להוסיף מבוכה מוצהרת.
יש בעיות פוליטיות שצריך להביא אותן בחשבון כלפי העולט החיצוני וכלפיו, עצם
היותנו שם היא בעיה הרבה יותר יסודית.
הסחר החפשי הוא בלתי נמנע, כי הוא קיים. יתכן שהסחר החפשי מחייב ל"י, אבל הל"י
לא מחייבת סחר חפשי. אניצ בעד סחר חפשי. אני בעד להנהיג את הל"י. הדינר ישאר
דינר. הוא יהיה או לא יהיה מטבע, אבל הוא חוקי ואנו לא נדרוש מאנשים להחליף אותו.

דר' דינשטיין:

את ההצעה של דר' ארנון הייתי מבין אילו אמר שאנו
מוציאים מטבע מיוחדת ואין המרה חפשיית בין המטבע

הזאת ובין הל"י.

דר' ארנון:

אני לא אמרתי קונברטיביליטי.

דר' דינשטיין:

יווצרו שיערים רבים ותהיה מבוכה ולא נוכל לעמוד בכך.
בענין הסחר החפשי, אפילו לפי הצעה של דר' ארנון
זה אומר שיש משק גדה ויש משק ישראל, אבל כדי לשמור את עצמנו מפני הברחות,
יהיו חומות המכס של ישראל גם חומות המכס של הגדה. נגיה שהמלאי שישנו בגדה נגמר
ואז כל מה שיבוא לגדה יהיה בתשלום מכס ישראל. אז מה הפחד?

השר שרף:

הם יוכלו להכריח לגדה מירדן.

דר' דינשטיין:

צריך לשמור מהכרחה מירדן. למעשה יש רק בעיה של כח
אדם ונושא התקלאות. יותר אין. כגדה זה לא משק מסועף.

8,000 ₪ דינר היה כל היצוא של המשק הזה. בשביל זה לא כדאי להקפס מהומה.

מציע:

להכריז על הל"י בעל מטבע סנדר.

הדינר - או שישחמשו בו, או שלא ישחמשו בו. אנו לא מחייבים למכור את הדינרים

לאוצר וקובעים שער פארי של 8.4 ל"י לדינר.

פר הנרביץ:

בענין הסחר אני המים דעים עם השר י.ספיר, צ.דינשטיין

ופרופ' דבורצקי, אבל הנימוק המדיני של דר' ארנון

הוא כבד משקל.

מציע:

להכריז ששתי המטבעות חוקיות.

ברור לי שהדינר יעלם במילא כי כולם יכניסו אותו לגרב. כמובן פוליטי זה מחליש

את הפרוש שחוששים ממנו.

השר דיין:

הדינר לא יעלם. זה לא ילך ככה.

ר/א צ.מור:

הל"י היא המטבע הנפוצה ביותר בשטח. אי אפשר להתעלם

מזה. עם לירה כיבוש אנו נלך לאיבוד. אם יש חשש

פוליטי אז כדאי לקבל את הצעתו של הנגיד ולהשאיר את הדינר.

הבעיה שנשארה היא הסחר החפשי וזה לא עלה כאן לדיון. מציע להטיל לבדוק את הנושא

עד לישיבת ועדת שרים כלכליים ביום ד', כדי לראות את המשמעות שלו. מציע לסכם

את בעית המטבע ביום ד'.

פרופ' לויתן:

לגבי הדינר הירדני, אין התנגדות לועדה שהדינר הירדני

ישאר תלך חוקי בגדה. השאלה היא אם יהיה שער חליפין

קבוע שהממשלה שלנו תבטיח אותו, בין הדינר והל"י. מזהיר שלא לקבוע דבר כזה, אלא לתקופה זמנית, כי אחרת יהיו לזה אימפליקציות לא טובות, כי יתכן שירדן תדפיס דינרים במכשח הדפוס ותקנה כאן סחורות ותכריח לירדן ובנק ישראל יקנה את הדינרים האלה בשער קבוע והערך הבנקאי ירד ואנו לא נוכל לעמוד בזה, לכן אין להחליט בכיוון הזה.

לגבי הלירה כיבוש השאלה היא אם תהיה המרה חפשית של הלירה כיבוש וחל"י. אם אין מהרה חפשית, מרש הדבר הוא שאין סחר חפשי ואז עולה בעיה שלמעשה אי אפשר לבצע אותה והיא הפרדה כלכלית של שני החלקים. מצד שני, אם יש המרה חפשית אז מה שמפריע הוא שאף אחד לא יתזיק בלירה כיבוש אלא ימיר אותה לל"י. כך המצא הממשלה את עצמה במצב מגוחך ואני רוצה להבהיר את הדבר.

היו"ר השר פ. ספיר: אני רואה בבעיה של המטבע ענין פוליטי-כלכלי ממדרגה ראשונה.

ענין זה שייך למשרד החוץ וצריך להגיד לשר החוץ שרוצים להכריז על הל"י סגור כעל המטבע היחידה בגדה.

אני מודה לפרופסורים פטנקין ולוימן שהעמידו אותנו על חומרת הענין. אני יכול להביא לממשלה את עמדתכם. על כל פנים, אם יש רוב לעמדה הזאת, אני יכול להגיד שאתם בעד סחר חפשי. לי יש דעה בענין, אבל דעתי לא חשובה. חשובה דעתה של הממשלה. היא צריכה לדעת את כל האימפליקציות והאימפליקציות הן חמורות ביותר. הממשלה תדון ותחליט. אני לא מקבל עלי להחליט בענין זה דרך אגב. אעביר את הענין לראש הממשלה ונגיד בנק-ישראל יגידו לו שזה דחוף. אני מצטער שלא נכנסנו לעובי הקורה מיד, אבל בינתיים נעשתה עבודה הכנה שתביא תועלת.

מר הורביץ:

זה לא נודע לעזה?

היו"ר אשר פ. ספיר:

לא. לבני עזה והרמה הסורית - סיכמנו.

- - - - -

ש ער הדינר

ס ח ל י ס י ם להפסיק את המו"ס בענין שער הדינר ולפעול
בהתאם להחלטה קודמת לפיה יועלה שער-
הדינר ל-8.40 ל"י.

המטבע במחזור בשטחים המוחזקים

ס ח ל י ס י ם להנהיג לירה ישראלית כהילך חוקי בעזה,
בסיני ורמת-הגולן.

המשך הדיון נדחה.

הישיבה ננעלה

פ ר ט י כ ל

הישיבה הסמינרית של ועדת-השרים לתיאום בין ועדת-
השרים לענייני פנים ושירותים לבין ועדת-השרים
לענייני כלכלה בעניין השטחים המוחזקים ע"י צה"ל,
שהוקמה על-פי החלטה טס. 556 של הממשלה, ט-18.6.67

כ"ב בתמוז תשכ"ז - 30.7.67

נכחו השרים :

פ. ספיר - יו"ר,
ח. גבתי,
מ. דיין,
י. ספיר,
ח.מ. שפירא,
ז. שרף.

ד. הורוביץ	-	נביד בנק ישראל
צ. דינשטיין	-	סגן שר האוצר
ש. צויגריץ	-	סזכירות הממשלה
י. ארנון	-	משרד האוצר
פרופ' ס. ברובי	-	האוניברסיטה העברית
ד. גולן	-	משרד המסחר-והתעשיה
פרופ' א. דבורצקי	-	האוניברסיטה העברית
ד. הלפרין	-	משרד האוצר
פרופ' נ. לויטן	-	האוניברסיטה העברית
אל"ם י. ניצן	-	צה"ל
פרופ' ד. פטנקין	-	האוניברסיטה העברית
ר/א צ. צור	-	נציג שר הבטחון
ס. ששון	-	משרד החוץ

שער הדינר; { (ההחלטות סופיעות)
המטבע במחזור בשטחים המוחזקים. - { בסוף הסטינוגרמה.)

=====

(רשמה ח. לויין).

היו"ר השר פ.ספיר:

ראש הממשלה ביקש שנפגש עם הפרופסורים דבורצקי,
מטנקין, לויטן וברונו ואני מקדם אותם בברכה.

מר הורביץ:

מעיר בקשר לחשובת הירדנים:

לדעתי צריך לעזוב את ענין ההמרה ולחזור לשער

של 8,4 ל"י לדינר, ברוח ההודעה שאנו עושים את הדבר כמתווה, כמו שעשינו בעזה.
בינתיים נוכחנו לדעת שיש לנו רק רבע מיליון דינרים שימסו כמו שלג. לכן אין
ערך להמרה.

מציע:

להכריז על הל"י כעל לירה חוקית.

אני חושב שבזה קלעתי לדעתם של חברי באוניברסיטה.

השר י.ספיר:

קלעת בול.

מר הורביץ:

מציע:

גם בעזה חוברז הל"י כלירה חוקית וזה כדי למנוע

סירבול. ניתן להם שבועיים כדי להחליף את הלירה המצרית, שאחרי התקופה הזאת לא
תהיה יוחר חוקית.

היו"ר השר פ.ספיר:

גם בגדה המערבית אתה מציע להחליף את הדינר?

מר הורביץ:

לא ניתן פקודה להמיר. לא ברור לי אם זה צריך

להיות הלך חוקי, אבל בעזה יש סכנה של הכרחה

כי הקורט גבוה והם יכולים להביא מיליונים של לירות מצריות, לכן הצעתי שבועיים
להמרה.

בנוגע לגדה, מוטב להכניס את הל"י, לקבוע שער של 8,4 ל"י לדינר ולהפסיק כל מו"מ עם האוכלוסיה, כלומר, לאשר את החלטת הקודמת. הסידורים הטכניים דורשים 3 ימים. בנוגע לכניס - נדבר.

היו"ר השר פ.ספיר:

סיכמנו שאין יותר מו"מ בזה אין חילוקי דעות.

מציע:

לקבל כהחלטה שבזה בנזנו את העניין.

מר הורביץ:

בנזנו, מחוץ לעניין הבנקים.

דר' ארנון:

רוצה לחלק את הבעיה לעזה ולגדה.

בעזה אין משק. שם ישנה סכנה גדולה שיעשו מונקי

ביזנס עם הלירה המצרית, דרך שוויץ ובירות. בעזה הייתי מסכים שנחליף את הלירה המצרית לל"י ותל"י תהיה המטבע היחידה ונעשה את ההמרה במשך שבועיים ואולי אפילו פחות.

היו"ר השר פ.ספיר:

לבבי עזה אין חילוקי דעות. מסכם:

ההצעה מתקבלת.

דר' דינשטיין:

ברמה הסורית יהיה ההסדר כמו בעזה.

היו"ר השר פ.ספיר:

מקבלים. הוחלט.

דר' ארנון:

לבבי הגדה, גם אם ההנחה היא שאנו נשב שם

20-30 שנה,

היו"ר השר פ.ספיר:

זאת היא כבר החלטה פוליטית.

ד"ר ארנון:

והמשק יהיה משק אחד, אז גם אז יש לי ספק אם

אנו צריכים לרוץ ולעשות את הסחר בינינו יותר

קל ולהכריז על מטבע אחד לבדה ולמשק הישראלי.

מציע:

להכריז על הדינר כעל המטבע בגדה המערבית ואם לא יהיו לנו סטפיק דינרים, נוסיף

דינר כינוש-צבאי.

הסדר כזה ישמור בינתיים על משק הגדה כעל יחידה נפרדת, עם נכסים משלה, אדמיניסטרציה

משלה ועם הצורך ברשיונות יבוא ויצוא, כמו שקבענו לפני חודש וחצי.

נדמה לי שבעולם יראו את ההחלטה להחלפת המטבע כהחלטה על טיפות. אני גם רואה את

הדבר כצעד ראשון מצדנו לאינטגרציה, אולי לא של כח האדם, מה שאפשר למנוע לתקופה

קצרה, אם כי אינני רואה איך אפשר למנוע בכלל את ניצול כח האדם. אני חושב שמוקדם

עדיין להחליט בכיוון הזה ומיעץ לא לעשות זאת.

היו"ר השר פ.ספיר:

מאינטגרציה אל הפחד. יש או"ם ויש ממשלה

ואלה צריכים להחליט.

אחרי חושש שזה יתפרש בעולם שאנו החלטנו על אינטגרציה?

ד"ר ארנון:

כזה אין ספק שהעולם יפרש את הדבר כך. בעבר,

בשטחים מוחזקים, זה היה הפרוש הרגיל, אבל יש

כאלה שאומרים שזה דוקא טוב.

מר חורביץ:

אם יהיו גם הל"י וגם הדינר, אז אחת גם חושט?

דר' ארנון:

אני חושש מבחינה כלכלית.

היו"ר חשר פ.ספיר:

אבל אז זה לא יתפרש כאינטגרציה?

דר' ארנון:

פחות.

פרופ' דבורצקי:

בענין ההמלצות למדיניות הכלכלית, החומר ברובו
אומץ על ידינו.

היו"ר חשר פ.ספיר:

כל מה שכתוב בסעיף ב' הוסכם עקרונית בוועדה
שלנו.

פרופ' דבורצקי:

זאת ראיתי היום בעתון, אבל נדמה לי שיש דברים
שיש לגביהם שוני מסוים.

למרות שהחומר אומץ ברובו על ידינו, יש כמה וכמה שזנויים. ישיבת הוועדה שלנו
נסתיימה עכשיו. פרט לדר' ארנון היו כולם בדעה שבשעה שאפשר וצריך לשמור שלא יהיה
מעבר של כח אדם מהגדה לשטח הישראלי, אין שום אפשרות לשמור על תיץ כלכלי ולא
לקיים מסחר בין שני החלקים. לכן אנו חושבים שצריך במשך חודש להסיר את החייצים
המכסיים. מכאן ההמלצה שהוועדה בדעה שצריך להנהיג את הל"י כמטבע, כולל הגדה.
בענין זה נשאר אבל החשש מהאימפליקציות הפוליטיות.
חברי הוועדה: דר' ארנון, ר/א צ.צור, פרופ' פטנקיץ, פרופ' איזנשטט, דר' ויץ,
פרופ' בקי ופרופ' דבורצקי.

שני חברים בועדה, פרופ' איזנשטט ופרופ' פטנקין, סברו שהאימפליקציות הפוליטיות
מתייבות מחשבה לכיוון הכנסת לירה של הגדה שתהיה שווה בערכה בדיוק ל"י ואפשר
יהיה למעשה להמיר אותה. אלא שזאת תהיה הלירה שבה משתמשים השלטונות.
לחברים האחרים זה נראה כסיכון גדול מדי והם ראו בזה לא רק יתרון אלא גם
חסרונות רבים. לירה כזאת תיתן את הפרוש שלא הוחלט כבר על סיפוח.

מר תורביץ: יש בזה קושי טכני כי הדינר הצבאי כבר מודפס והלירה
הזאת, אצד שידפיסו אותה, יעבור חודש וכעוד 3 ימים
נשאר בלי דינר, לכן ההצעה הזאת לא ניתנת לביצוע מבחינה טכנית.

פרופ' דבורצקי: נראה לי שאם נלווה את העניין בהסברה שהוא נעשה לשם
הקלה, אז אין הרכה שתהיה אינטרפרטציה של סיפוח.
מלבד זה נראה לחברים שהדבר יפורש כטריק כלכלי. בכל אופן, כולנו היינו בדעה
שהכנסת הלירה צריכה להיות מלווה בהסברה שזה אמצעי כלכלי, כי אנו לא מתיחסים
לבעיות מדיניות ותפקיד שלנו הוא להצביע ואחרים יהליטו מה שיחליטו. הדעה
הזאת מוסכמת על כולם, פרט לר' ארנון, שיש להנהיג את הל"י כמטבע.

פרופ' פטנקין: ההמלצה בדבר הכנסת הל"י היא פועל יוצא מהדו"ח הזה.
שהיה ברור: האימפליקציה של הכנסת הל"י היא שקשה
יהיה להכניס ל"י מבלי להכניס סחר שווה בין הגדה וישראל. חברי הועדה הם מאד
בעד סחר חופשי עם הגדה ואנו רואים זאת גם מנקודת הזמן הקצר וגם מנקודת הזמן
הארוך ומבלי לחשוב מה יהיה הפתרון הסופי, אנו רוצים סחר חופשי בין שני החלקים
הגאוגרפיים, וזה צריך להיות ברור לחברי הועדה כאן. אנו דוקא מברכים על
האימפליקציה הזאת. זאת הסיבה העיקרית שאינני מסכים עם דעתו של דר' ארנון, כי

משתמע ממנה להמשיך בחומה המכס בין שני האיזורים.

השר שרף:

חומה שכבר לא קיימת.

פרופ' פטנקין:

יש כאן ניתוח של פרופ' לויתן שמראה שהדבר הזה לא
יביא נזקים למדינת ישראל, כי זה בסדר גודל שאפשר

להתגבר עליו.

בענין הלירה כיבוש: הדבר העיקרי הוא הבטחת הממשלה על המרה חפשיה במחיר קבוע.
זה מה שקובע את ערך המטבע. יש לזה חסרונות ויש לזה יתרונות וצריך להדגיש את
הצדדים. לבני הקושי הטכני שהנגיד הצביע עליו, אולי אפשר להתחיל את הלירות
האלה?

מר הורביץ:

אפשר.

פרופ' פטנקין:

מנקודה כלכלית זה זהה, כי ברור שמי שיקבל את הלירה
הזאת יחליף אותה ללירה רגילה. הפרופסורים לויתן
וברנו אומרים שזאת היא פעולה מבוכהת שהאנשים סותרים אותה מיד. הממשלה צריכה
להחליט אם אי הנעימות הזאת שווה את ההישג שאפשר להשיג על ידי כך מבחינה פוליטית.

השר י. טפיר:

לי נראה שאם נרצה לבחון כל דבר לפי האימפליקציות
הפוליטיות שיש לו, אין לדבר גבול. אותו דבר לבני
הספרים שאנו מכניסים לבתי הספר שיש להם אימפליקציות פוליטיות, ועוד דברים רבים.
מצד שני, המציאות היא שהצד הערבי מקבל את הלירה, משתמש בה ויצר לה שער. אם
לא ננהיג את הל"י, יהיו לנו 3 מטבעות והשער של הלירה ההתומה יהיה יותר נמוך.

פרוש הדבר הוא שנכניס עירבוביה כזאת שההפך לאימפליקציה פוליטית. במציאות שבה
עומדים היום לא צריך להוסיף מבוכה פוצהרחה.

יש בעיות פוליטיות שצריך להביא אותן בחשכון כלפי העולם החיצוני וכלפיו, עצם
היותנו שם היא בעיה הרכה יותר יסודית.

הסחר החפשי הוא בלתי נמנע, כי הוא קיים. יתכן שהסחר החפשי מחייב ל"י, אבל הל"י
לא מחייבת סחר חפשי. אניצ בעד סחר חפשי. אני בעד להנהיג את הל"י. הדינר ישאר
דינר. הוא יהיה או לא יהיה מטבע, אבל הוא חוקי ואנו לא נדרוש מאנשים להחליף אותו.

דר' דינשטיין:

את ההצעה של דר' ארנון הייתי מבין אילו אמר שאנו
מוציאים מטבע מיוחדת ואין המרה חפשית בין המטבע

הזאת ובין הל"י.

דר' ארנון:

אני לא אמרתי קונברטיביליטי.

דר' דינשטיין:

יווצרו שערים רבים ותהיה מבוכה ולא נוכל לעמוד בכך.

בענין הסחר החפשי, אפילו לפי הצעה של דר' ארנון

זה אומר שיש משק גדה ויש משק ישראל, אבל כדי לשמור את עצמנו מפני חברות,
יתיו חומות המכס של ישראל גם חומות המכס של הגדה. נניח שהמלאי שישנו בגדה נגמר
ואז כל מה שיבוא לגדה יהיה בתשלום מכס ישראל. אז מה הפחד?

השר שרון:

הם יוכלו להבריח לגדה מירדן.

דר' דינשטיין:

צריך לשמור מהברחה מירדן. למעשה יש רק בעיה של כח
אדם ונושא החקלאות. יותר אין. בגדה זה לא משק מטועף.

78,000 וינר היה כל היצוא של המסק הזה. בשביל זה לא כדאי להקפס מהופה.

מציע:

להכריז על הל"י כעל מטבע טנדר.

הדינר - או שישתמשו בו, או שלא ישתמשו בו. אנו לא מחייבים למכור את הדינרים לאוצר וקובעים שער פארי של 8.4 ל"י לדינר.

מר הורביץ:

בענין הסחר אני חמים דעים עם השר י.ספיר, צ.דינשטיין

ופרופ' דבורצקי, אבל הנימוק המדיני של דר' ארנון

הוא כבד משקל.

מציע:

להכריז ששתי המטבעות חוקיות.

ברור לי שהדינר יעלם במילא כי כולם יכניסו אותו לגרב. בטובן פוליטי זה מחליש את הפרוש שחוששים ממנו.

השר דיין:

הדינר לא יעלם. זה לא ילך ככה.

ר/א צ.מור:

הל"י היא המטבע הנפוצה ביותר בשטח. אי אפשר להחליט

מזה. עם לירה כיבוש אנו נלך לאיבוד. אם יש חשש

פוליטי אז כדאי לקבל את הצעתו של הנגיד ולהשאיר את הדינר.

הבעיה שנשארה היא הסחר החפשי וזה לא עלה כאן לדיון. מציע להטיל לבדוק את הנושא עד לישיבת ועדת שרים כלכליים ביום ד', כדי לראות את המשמעות שלו. מציע לטכס את בעית המטבע ביום ד'.

פרופ' לויטח:

לגבי הדינר הירדני, אין התנגדות לוועדה שהדינר הירדני

ישאר חלק חוקי בגדה. השאלה היא אם יהיה שער חליפין

קבוע שהממשלה שלנו מבטיח אותו, בין הדינר והל"י. מזהיר שלא לקבוע דבר כזה, אלא לתקופה זמנית, כי אחרת יתיר לזה אימפליקציות לא טובות, כי יתכן שירדן תדמיס דינרים במכש הדפוס והקנה כאן סחורות ותברית לירדן ובנק ישראל יקנה את הדינרים האלה בשער קבוע ותערוך הבנקאי ירד ואנו לא נוכל לעמוד בזה, לכן אין להחליט בכיוון הזה.

לגבי הלירה כיבוש השאלה היא אם תהיה המרה חפשית של הלירה כיבוש וחל"י. אם אין מהרה חפשית, פרוש הדבר הוא שאין סחר חפשי ואז עולה בעיה שלמעשה אי אפשר לבצע אותה והיא הפרדה כלכלית של שני החלקים. מצד שני, אם יש המרה חפשית אז מה שמפריע הוא שאף אחד לא יתזיק בלירה כיבוש אלא ימיר אותה לל"י. כך המצא הממשלה את עצמה במצב מבוהך ואני רוצה להבהיר את הדבר.

היו"ר חסר פ. ספיר: אני רואה בבקשה של המטבע עניין פוליטי-כלכלי ממדרגה

ראשונה.

עניין זה שייך למשרד החוץ וצריך להגיד לשר החוץ שרוצים להכריז על חל"י סגור כעל המטבע היחידה בגדה.

אני מודה לפרופסורים פטנקין ולוימן שהעמידו אותנו על חומת העניין. אני יכול להביא לממשלה את עמדתכם. על כל פנים, אם יש רוב לעמדה הזאת, אני יכול להגיד שאתם בעד סחר חפשי. לי יש דעה בעניין, אבל דעתי לא חשובה. חשובה דעתה של הממשלה. היא צריכה לדעת את כל האימפליקציות והאימפליקציות הן חמורות ביותר. הממשלה תדון ותחליט. אני לא מקבל עלי להחליט בעניין זה דרך אגב. אעביר את העניין לראש הממשלה ונגיד בנק-ישראל יגידו לו שזה דחוף. אני מצטער שלא נכנסנו לעובי הקורה מיד, אבל בינתיים נעשה עבודה הכנה שתביא תועלת.

זה לא נודע לעזה?

מר הרביץ:

לא. לגבי עזה והרמה הסורית - סיכמנו.

היו"ר השר פ.ספיר:

- - - - -

ש ער הדינר

להפסיק את המו"ם בענין שער הדינר ולפעול
בהתאם להחלטה קודמת לפיה יועלה שער-
הדינר ל-8.40 ל"י.

ס ח ל י ט י מ

המטבע במחזור בשטחים המוחזקים

להנהיג לירה ישראלית כהילך חוקי בעזה,
בטיני ורמת-הגולן.

ס ח ל י ט י מ

המשך הדיון בדחה.

הישיבה ננעלה